

Zehra Tırıl
PEMBE
GECELİKLİ
KIZ

♥
CAN

öyküler

Zehra Tırıl
PEMBE GECELİKLİ KIZ

TÜRK YAZARLARI

Yayın Yönetmeni : İlknur Özdemir
Dizgi : Zeliha A. Yerinde
Düzeltili : Fulya Tükel
Montaj : Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni : Semih Özcan

İç Baskı : Özal Basımevi
Kapak Baskı : Çetin Ofset
Cilt : Ze Ciltevi

1. basım : 2002

ISBN 975-07-0189-5
© Zehra Tırl / Can Yayınları Ltd. Şti. (2002)

Zehra Tırıl

PEMBE GECELİKLİ KIZ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

ZEHRA TIRIL'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

ODALARDA ANNEM YOK / *öyküler*
PEMBE GECELİKLİ KIZ / *öyküler*

Zehra Tırtıl, 1963 yılında Bünyan'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bünyan'da yaptı. 1986 yılında Isparta Meslek Yüksek Okulu Muhasebe Bölümü'nden mezun oldu. Yazmaya ortaokul yıllarında Őiirle başladı. 25 yaşından sonra öykü yazmaya karar verdi. Bugüne kadar öyküleri birçok dergide yayınlanmıştır. *Odalarda Annem Yok*, Uřak'ta yaşayan ve alışan *Zehra Tırtıl*'ın ilk öykü kitabıdır.

İÇİNDEKİLER

Hakkını Helal Et.....	9
Birliktelikler	17
Şöyle Bakınca.....	23
Hep Arayarak	27
Akşam.....	31
Değişim.....	35
Ölümlü Kalımlı Dünya	39
Katılamayışın	49
Değişmeyen	53
İki Sarı Işık.....	57
Oyun.....	63
Hıfzı Efendi	67
Yalnızlık.....	73
Korkuyu Alacak Yer Yoktu.....	79
Pembe Gecelikli Kız.....	91
Yalnız.....	95

HAKKINI HELAL ET

Yalçın, kahvehanenin önünde oturmuş, kollarını, ayaklarını bir sandalyeye dayamış çarşayı seyrediyordu. Dükkânların tozlu camları güneş ışığının altında parlıyordu. Manav girip çıkıp meyve sebze kasalarını yerleştiriyor, yeşilliklerin üstüne avuç avuç su serpiyordu. Kasetçinin müzik setinden çarşının sessizliğine bağırtilar dökülüyordu. Çarşı her zamanki gibi ıssızdı. Bir çarşamba pazarları bozardı bu ıssızlığı, bir bayram törenleri, bir de cenaze namazları. Dükkânları, akasyaları, kaldırımları tozlu çarşıda herkesin vakti kendine yeterdi.

Yalçın tarlasını sürmüştü. Her yıl yemin ederdi, gelecek yıl traktör kiralayacağım, diye. Yıl geçip de dağlardan kekik kokuları esmeye başlayınca bir ahırdaki atı düşünür, bir ot bürümüş toprağı düşünür, bir de derin, boş ceplerini düşünür, ipini sırtına vururdu. Pulluğun ipi yara etmişti sırtını. Cılız bir atla canı çıkmıştı.

“Selamünaleyküm.”

Sese başını çevirdi:

“Aleykümselam Ali, çek bir sandalye.”

Ali yorgunca oturdu. Yalçın'ın yaptığı gibi bir sandalyeye dayandı. Noterin açık kapısından dışarı bir çocuk fırladı. Peşinden koşturan noterin karısı iki adımda yakaladı çocuğu. Ali, Yalçın, kahvehanelerdeki bütün erkekler kısa etek giymiş kadının bacaklarına, dalgalanan saçlarına baktılar. Kadın çocuğu kucaklayıp içeri girdi. Genç bir kadın geçmeyegörsün, üç evleklik çarşıdaki üç kahve dolusu erkeğin gözü onun üstünde giderdi.

“Çocuklar nasıl?” diye sordu Yalçın.

“İyiler.”

“Kim bakıyor?”

“Üç gün o, üç gün bu. Eve girmeyi canım istemiyor.”

“Ölüm bu. Çoluk çocuk ortada kalır, ona buna muhtaç olur, demiyor, geldi mi.”

Saçları enselerinde uçuşan çalimli delikanlılar geçti çarşıdan, yüklü at arabaları, kasaları hınca hınç insan dolu traktörler geçti. Ali sağ bacağına titrete titrete seyretti.

“Düşündüğünüz biri var mı?” diye sordu Yalçın. Ali, günlerdir, haftalardır açmak için kıvrandığı derdinin birdenbire, sağa sola sapsmadan ortaya konuşuna sevin sin mi, üzülün mü bilemedi. Acı günler geçirmişti. Köy yerinde kadının yatağa düşmesi evin yıkımı demekti. Ağalar, varsıllar gider gencinden, dinçinden bir tane daha alır gelir. Ya Ali gibi yoksul gelmiş, yoksul gidenlerin elinden ne gelirdi yazgıya küfretmenin dışında.

“Hıı, yok mu düşündüğünüz biri?”

Ali, elini boşluğa uzatarak sustu. Yalçın, Ali’ye döndü:

“Hıı?”

“Düşünmek yetmiyor ki Yalçın. Yedi çocuk var, yoksulluk var, ağacın meyve vermediği bir yer, yaş elliye dayanmış. Gelir mi akli başında bir kadın, gelir de bu rezilliğin ortasında kadın olur mu?”

“Olur. Bulunur.”

“Ben bu yaştan sonra kaşına gözüne, boyuna posuna bakacak değilim Yalçın. Gelsin çocuklarıma analık etsin. Şöyle dul, çocuğu olmayan, temiz biri olsa...” Son tümceyi söylerken sürekli titrettiği sağ bacağı gibi sesi de titredi.

“Benim baldızı yapalım sana.”

Ali yutkundu. Suçüstü yakalanmış gibi oldu. Yalçın, çarşıda hızlı hızlı yürüyen şişman, memeleri iri bir kadının savrulan eteğine bakıyordu. Ali, Yalçın’ın baldızının on yıllık evlilikten sonra, çocuğu olmuyor, diye getirilip Yalçın’ın başına bırakıldığını biliyordu. Zaten rahmetli karısından umudu kesince Yalçın’ın baldızını düşünmeye başlamıştı. Günaha girdiğini bilirdi ama düşüncesini durduramazdı.

Ev sessizdi. Kızı isteyenler de, verecek olanlar da yarım tümcelerle konuşuyorlardı. Kadınlar ayak uçlarına basarak odaları dolaşiyor, fısıltılarla kahve fincanlarını, çaydanlıkları, sinileri... indirip kaldırıyorlardı.

Baldızın eli yüzü temizdi. Boyu posu yerindeydi. Bütün akşam boyunca bir kere Ali’yle göz göze gelmişti de ne yapacağını unutmuştu.

“Bak Fatma, sen artık dul bir kadınsın. Ben sana babalık etmeye hazırım ama ele laf çabuk düşer. Ali sana dünür oldu. Senin için de en hayırlısı bu,” demişti eniştesi.

Fatma ne desin. Ağlasa ayıp, gülse ayıp.

“Yedi çocuk var biliyorum, ama vaktiyle yurdunu yuvanı bil.” Eniştesi sanmıştı ki Fatma’ya zor gelen yedi çocuğun üstüne gitmek.

Son gece kocasının dizine kapanıp: “Ben razıyım, beni bırakma...” diye ağlamıştı. Ne anası babası vardı Fatma’ya sahip çıkacak; ne yeri, ne yurdu...

“Hakkını helal et,” demişti kocası. “Hakkını helal et.”

Sabah dayılarının yanına katıp gönderdiler. “Senin kısır baldızı geri getirdik.”

İki kat elbise, iki boncuklu yazma, bir üstü tokalı ayakkabıya gitti Fatma, Ali’ye, üç gün içinde. Köyden iki kadın, iki erkek gelmişti onu almaya. Daha kasabada dükkânlar açılmamıştı. Çöpçüler çöp varillerini boşaltıyorlar, uzun saplı çalı süpürgeleriyle tozu dumana katarak cad-deleri süpürüyorlardı.

Sabah ezanıyla yola çıktığından mıdır, bilmediği, görmediği yerlere el adamlarının yanına katılıp gönderildiğinden midir gözleri baktığı yerde kalıyordu. Köy yolunda hırıldaya hırıldaya giden otobüsün yarı açık camından içeri tozla karışık iğde kokuları doluyordu. Dağlara kara bulutlar iniyordu. Gittiği evdeki rahatı rahatsızlığı, varlığı yokluğu bile getiriyordu aklına. Konuşulsa konuşulmasa, gülünse gülünmese, gelinse gelinmese değişmiyordu.

Hiçbir şey onun elinde değildi. Evlendirirler, geri getirirler, otobüste arka koltuklardan birine oturturlar, acıkıp acıkmadığını onlar bilirler...

Bir buçuk odalı bir evdi. Suyu dışarıda, tuvaleti dışarıda. Eve ilk girdiği, odaya ilk alındığı an insanlar üst üste yığılmışlar gibi geldi. Hepsinin, çoluk çocuk, yaşlı genç hepsinin tek tek ellerini öptü. Gösterdikleri bir köşeye büzülerek oturdu. Yatsı ezanı okunurken ikisini o tek odadan girilen yarım odaya soktular.

Fatma namaz kılariken ağlıyordu. Ali bir adım öndeydi, görmüyordu.

İlk gelinliğinin ilk gecesi; kapıda çarşaf bekleyenler, kocasının sapsarı yüzü, kendinin on beş yaş, bir gece önce kulağına fısıldanmış şeyler... O üzüm gözlü oğlanın acısını yüreğinde duyup kesivermişti parmağını.

Sabah ezanları okunuyordu. Yavaşça kalktı yataktan. Sabaha değin belki yüz kere içi geçer gibi olmuş, yüz kere sıçrayarak uyanmıştı. Çocukken ebesine gittiğinde çıktıkları bir dam vardı ebesinin kapısının önünde. Çocuklar o dama çıkınca; yıkıldı yıkılacak, kaçın, çürük... diye korkutarak indirirdi ebesi. İçinin her geçişinde o damın üstünde oluyordu. Ayağını bastığı yer içine gidiyor, dam bir ucundan bölünüp yıkılıyordu. Kurtulamayacağım, diye korkuyla debelenirken uyanıyordu.

Odanın alacakaranlığında kımıldamadan oturdu. Ali uyuyordu. Dışarıdan ara ara sesler geliyordu. Biri terliğini sürüye sürüye yürüyor, bir kapı gıcirtıyla açılıp kapanıyor, bir çocuk

mızıldanıyordu. Küçücük pencerenin alt yarısında uzak dağlar görünüyordu.

Gece topladığı çarşaf sandığın üstünde duruyordu. Ali, beyaz çarşafta yediveren gülü gibi açan kanı görünce kekeleyip kalmıştı. Usulca kalktı. Çarşafı özenle, ucunu ucuna denk getirerek katladı. Bir bohçanın içine koyup sandığın en altına sakladı. Yere, kilimin üstüne oturdu. Çarşafını sakla, demişlerdi; ama o on yıl önceydi. Kocası, yani ilk kocası, o gencecik, dal gibi oğlan düştü yine aklına. Kalktı, sessizce çarşafı sandıktan çıkardı. Kösedeki leğenin içine koydu, üstüne ibriğin ince emziğinden su bitinceye değin akıttı.

Gitti, yere, kilimin üstüne oturdu.

Ali uyandı. Yerde ne yapacağını bilemeden tedirgin tedirgin kıpırdanan Fatma'ya baktı:

“Hayırlı sabahlar Fatma,” dedi.

Fatma yanıt veremedi. Buzları çözüldü. Ah o yalnızlığının elini kolunu bağlayan ipleri çözüldü. O yarım oda genişledi. Ali; kalkıp, giyinip, yıkanıp, karnını doyurup, dışarı çıkıncaya değin evi bilirmiş, eşyaları bilirmiş gibi önü sıra hizmet etti. Odanın öbür yanına geçince yedi çocuğun yedisine de şefkatle baktı.

Ali öğleye doğru kahveye geldi. Yalçın yine kahvenin önünde bir sandalyeye dayanmış çarşayı seyrederek çay içiyordu.

“Selamünaleyküm.”

Yalçın başını kaldırdı:

“Oo, Ali, aleykümselam, gel, çek bir sandalye.”

Yalçın başını kaldırıp da yüzü gözü dinlenmiş, temiz bir Ali görünce biraz şaşırmişti:

“Otur otur!”

Ali oturdu. Sağ bacağına titreterek:

“Yalçın, Fatma kız çıktı,” dedi.

Zehra Tırıl

PEMBE GECELİKLİ KIZ

İlk öykü kitabı *Odalarda Annem Yok* ile okurun ve edebiyat çevrelerinin ilgisini çeken, 2000 yılında *Cevdet Kudret Öykü Ödülü*'nü kazanan **Zehra Tırıl**, yeni kitabı *Pembe Gecelikli Kız* ile öykücülüğünün sınırlarını daha da genişleterek yeni ufuklara açılıyor. Anadolu'nun küçük kentlerindeki dar, kısıtlanmış yaşamlardan yola çıkarak gelenekler ve çevre baskısıyla kuşatılmış insanların dünyalarından çarpıcı kesitler veriyor. Tanıdığı, iyi bildiği bir dünyayı abartmadan, sesini yükseltmeden, dışarıda kalmayı başarıp içeriden bakarak, duyarak, hissederek anlatıyor **Zehra Tırıl**. Hayatın dayattığı güçlükleri yazgıymışçasına kabullenmiş sıradan insanların beklentilerini, umutlarını, umutsuzluklarını, hayal kırıklıklarını taşıyor öykülerine. Bu kitabında da küçük bir Anadolu kentinde kadın olmanın güçlüklerini anlatırken, kadının baskılar karşısındaki umarsızlığını, boyun eğmişliğine karşın içten içe başkaldırışını küçük karelerle, düşündürücü ayrıntılarla, kendine özgü sesiyle veriyor.

Kapaktaki resim: STEPHEN JOHNSON

ISBN 975-07-0189-5

9 789750 170189 4

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR